

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. gruodžio 22 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (pranešėja), Birutės Janavičiūtės (kolegijos pirmininkė) ir Gedimino Sagačio,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovių **Kauno miesto savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės administracijos ir uždarnosios akcinės bendrovės „Kauno gatvių apšvietimas“** kasacinius skundus dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 11 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Irgita“ ieškinį atsakovėms Kauno miesto savivaldybei, Kauno miesto savivaldybės administracijai uždarajai akcinei bendrovei „Kauno gatvių apšvietimas“ dėl Kauno miesto savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 14 d. sprendimo Nr. T-318 panaikinimo ir sutarties pripažinimo negaliojančia.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių vidaus sandorio sudarymui taikytinus teisėtumo kriterijus, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė UAB „Irgita“ kreipėsi į teismą ieškiniu prašydama: panaikinti Kauno miesto savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 14 d. sprendimą Nr. T-318 „Dėl miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų įkainių nustatymo ir pritarimo sudaryti sutartį su UAB „Kauno gatvių apšvietimas“; pripažinti negaliojančia atsakovių Kauno miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ 2016 m. birželio 28 d. sudarytą Miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sutartį Nr. SR-0778 (toliau – ir ginčo vidaus sandoris).
3. Ieškovė nurodė, kad, jai laimėjus konkursą, atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija su ja 2014 m. kovo 18 d. sudarė Miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sutartį Nr. SR-0406 (toliau – ir 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutartis), kuri galiojo iki 2017 m. kovo 18 d. Kauno miesto savivaldybės taryba 2016 m. birželio 14 d. priėmė sprendimą Nr. T-318, kuriuo nustatė atsakovei UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų įkainius bei pritarė, kad su atsakove UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ būtų sudaryta sutartis dėl miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo pagal priede nustatytus įkainius. Atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracija ir UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ 2016 m. birželio 28 d. sudarė Miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sutartį Nr. SR-0778.
4. Ieškovė nurodė, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos ir jos 2014 m. kovo 18 d. sudarytos Miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sutarties Nr. SR-0406 pagrindu tik ieškovė turi teisę teikti želdinių priežiūros ir tvarkymo paslaugas Kauno mieste. Šios sutarties galiojimo laikotarpiu joks kitas asmuo neturi teisės teikti analogiškų paslaugų Kauno mieste be atskiros viešųjų pirkimų procedūros. Šiuo atveju ta apimtini, kuria paslaugos neužsakomos iš ieškovės ir perduodamos atsakovei UAB „Kauno gatvių apšvietimas“, ieškovė negauna pajamų ir patiria nuostolių. Sprendimu buvo suteikta privilegija atsakovei UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ ir diskriminuojama ieškovė UAB „Irgita“ bei kiti ūkio subjektai, teikiantys analogiškas paslaugas. Kauno miesto savivaldybė savo kontroliuojamai UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ vienašališkai nustatė paslaugų teikimo įkainius, kurie neatitinka rinkos sąlygų; nustatytų įkainių dydžiai yra tiesiogiai susieti su UAB „Irgita“ teikiamų paslaugų įkainiais, sumažinant juos keliais eurai. Įkainiai yra nustatyti dirbtinai, siekiant pateisinti vidaus sandorio poreikį ir monopolizuoti rinką – perimti šią paslaugų teikimo sritį iš teisėtai konkurso laimėtojos UAB „Irgita“.
5. Anot ieškovės, savivaldybė, suteikdama privilegiją vienam ūkio subjektui, pažeidė ne tik Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje garantuojamą ūkio subjektų sąžiningos konkurencijos laisvę, bet ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus viešųjų pirkimų principus bei viešųjų pirkimų esmę. Nagrinėjamu atveju nėra sąlygų sudaryti vidaus sutartį, atitinkančią VPĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, Kauno miesto savivaldybė neturėjo jokio teisinio pagrindo sudarytinę vidaus sandorį. Šis sandoris turi būti pripažintas negaliojančiu Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.80 straipsnio 1 dalies pagrindu, nes prieštarauja imperatyvioms įstatymų normoms. Taip pat jis turi būti pripažintas negaliojančiu CK 1.81 straipsnio 1 dalies pagrindu, nes prieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai – pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Konkurencijos įstatyme įtvirtintą sąžiningos konkurencijos laisvę.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

6. Kauno apygardos teismas 2017 m. liepos 19 d. sprendimu ieškinį atmetė.
7. Teismas nustatė, kad Viešojo pirkimo Kauno miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sąlygų 7.10 punkte ir ieškovės su atsakove Kauno miesto savivaldybės administracija 2014 m. kovo 18 d. sudarytos sutarties 6 punkte nurodyta, kad kai paslaugų gavėjui reikalingos paslaugos viršija šioje sutartyje nurodytus maksimalius paslaugų kiekius, bus vykdomas atskiras pirkimas VPĮ nustatyta tvarka. Tiek 2015 m., tiek 2016 m. atsakovė nuolat teikė užsakymus ieškovei UAB „Irgita“ ir, remiantis ieškovės į bylą pateiktais įrodymais, galima spręsti, kad pagal sutartį atsakovė 2015 m. nupirko paslaugų už 309 157,45 Eur, 2016 m. (galiojant ginčijamam

sprendimui) – už 548 086,78 Eur. Be to, atsakovė Kauno miesto savivaldybė su ieškove 2016 m. gegužės 27 d. sudarė Miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo papildomų paslaugų pirkimo sutartį Nr. SR-0459. Šios aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad ginčijamas tarybos sprendimas buvo priimtas įvertinus, kokią įtaką jis turės ar galėtų turėti ieškovės galimybėms toliau teikti paslaugas pagal 2014 m. kovo 18 d. sutartį, jis nesuteikė privilegijų, išimčių (pvz., teikti paslaugas tik vienam ūkio subjektui) ir specialių teisių UAB „Kauno gatvių apšvietimas“, dėl ko ieškovo būtų turėjusi pasitraukti iš rinkos, būtų patyrusi nuostolių, užtikrino paslaugų nepertaukiamumą, nediskriminavo ūkio subjektų ir neriboję jų konkurencijos. Taip pat teismas nurodė, kad savivaldybės yra suteikta teisė pačioms pasirinkti, kokių būdu organizuoti tokių viešųjų paslaugų teikimą, nedetalizuojant, kokių konkrečių būdu turi būti parenkamas viešųjų paslaugų teikėjas.

8. Teismas nurodė, kad byloje nėra ginčo dėl to, jog atsakovė UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ yra 100 proc. savivaldybės kontroliuojama įmonė, kuri per paskutinius finansinius metus (2015 m.) 93 proc. pajamų gavo iš veiklos, skirtos atsakovės (Kauno miesto savivaldybės kaip perkančiosios organizacijos) poreikiams tenkinti ir funkcijoms atlikti. Kadangi kompetentinga institucija, duodama sutikimą vidaus sandoriui, patikrina ir įvertina aplinkybių, leidžiančių taikyti vidaus sandorio išimtį, buvimą, tai reiškia, kad tokių aplinkybių buvimas paneigimo įrodinėjimo pareigos prezumpcija perkeliama ieškovei UAB „Irgita“, t. y. pareiga nuo sutikimo gavimo momento įrodyti, kad nebuvo aplinkybių, leidžiančių sudaryti ginčo vidaus sandorį, tenka tai ginčijamam subjektui, t. y. būtent ieškovei.
9. Teismas nustatė, kad UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ teikiamų paslaugų įkainiai yra mažesni, lyginant su teikiamais UAB „Irgita“. Pažymėjo, jog skiriasi ir abiejų ūkio subjektų teikiamų paslaugų pobūdis ir apimtis: išimtinai tik ieškove UAB „Irgita“ atlieka medžių kirtimą ir genėjimą pasitelkdama aukštalapius, medžių, esančių miško žemėje, kai darbams reikalingas automobilinis bokštelis, kirtimą. Ieškove UAB „Irgita“ yra pripažinta atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos skelbto konkurso „Miesto želdinių, želdynų, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimas“ laimėtoja. Su ieškove 2017 m. balandžio 3 d. sudaryta pirkimo sutartis. Visos šios aplinkybės leidžia spręsti, kad viešąsias paslaugas teikiantis ūkio subjektas iš esmės renkamas konkurso būdu, neribojant ūkio subjektų konkurencijos, jų nediskriminuojant, nesuteikiant nepagrįstų ir neteisėtų privilegijų ar specialių teisių.
10. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, ieškove, teigdama, kad ginčo vidaus sandoriu buvo suteikta privilegija vienam ūkio subjektui, kad ji neteko pajamų dėl sudaryto ginčo vidaus sandorio, kad yra pažeidžiamos Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatos, nurodė abstraktaus pobūdžio teiginius, nepaaiškindama ir nenurodydama, ku, jos manymu, ginčijamas tarybos sprendimas ar sudaryta sutartis pažeidžia draudimą teikti privilegijas ar diskriminuoja atskirus ūkio subjektus, taip pat nenurodė, ku, jos manymu, yra pažeidžiamos jos Konkurencijos įstatymo ginamos teisės, t. y. nepateikė jokių įrodymų savo reikalavimams pagrįsti.
11. Įvertinęs bylos duomenis, teismas nusprendė, kad atsakovė Kauno miesto savivaldybės taryba, priimdama ginčijamą sprendimą, ir atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija, sudarydama ginčo vidaus sandorį su UAB „Kauno gatvių apšvietimas“, nepažeidė VPĮ 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų bei Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų.
12. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi civilinę bylą pagal ieškovės apeliacinį skundą, 2020 m. vasario 11 d. priėmė sprendimą, kuriuo Kauno apygardos teismo 2017 m. liepos 19 d. sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – ieškinį tenkino, panaikino Kauno miesto savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 14 d. sprendimą Nr. T-314, pripažino negaliojančia atsakovių Kauno miesto savivaldybės administracijos ir UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ 2016 m. birželio 28 d. Miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų teikimo sutartį Nr. SR-0778, priteisė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
13. Apelacinės instancijos teismas pažymėjo, kad nagrinėjamoje byloje nustatytos faktinės aplinkybės yra panašios į išnagrinėtas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo civilinės bylos [Nr. e3K-3-494-469/2019](#) aplinkybes. Pastarojoje byloje kasacinis teismas pažymėjo, jog dėl vieno pirkimo objekto negali būti sudarytos kelios viešojo pirkimo sutartys.
14. Teisėjų kolegija nusprendė, kad nagrinėjamu atveju teoriškai egzistavo galimybė sudaryti ginčo vidaus sandorį, kuriam pagal VPĮ 10 straipsnio 5 dalį 2016 m. balandžio 28 d. gautas Viešųjų pirkimų tarybos pritarimas, tačiau tokios aplinkybės nėra pakankamas pagrindas spręsti, kad tokiu būdu nėra pažeidžiamas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytas reikalavimas.
15. Spręsdama dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos objektyvaus poreikio sudaryti sutartį su savo kontroliuojama įmone, teisėjų kolegija visų pirma pažymėjo, kad tokio poreikio nepateisina byloje nustatytas faktas, kad ginčo vidaus sandorio, sudaryto su UAB „Kauno gatvių apšvietimas“, priede nustatyti įkainiai yra mažesni, lyginant su nustatytais 2014 m. kovo 18 d. Miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sutarties, sudarytos su UAB „Irgita“, priede. Antra, kadangi byloje ginčo dėl to, kad sutarties su UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ sudarymo metu miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų kiekiai, kuriuos Kauno miesto savivaldybės administracija užsakė iš ieškovės pagal minėtą 2014 m. kovo 18 d. sutartį nepasiekė joje įtvirtintų maksimalių kiekių, nėra, paneigta aplinkybė, kad sutartis su UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ buvo sudaryta dėl žymiai padidėjusio paslaugų poreikio. Tokiu būdu Kauno miesto savivaldybės administracija suteikė privilegijas savo kontroliuojamai bendrovei, dėl to galėjo atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje (Kauno miesto želdinių ir želdynų tvarkymo rinkoje) konkuruojantiems ūkio subjektams.
16. Norėdama pasiremti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta išimtimi, atsakovė Kauno miesto savivaldybė savo įsteigtai įmonei galėjo pavesti teikti miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugas atitinkamoje teritorijoje tik tokiu atveju, jeigu, įstatymų nustatyta tvarka atlikusi viešą miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugą teikiančių įmonių atranką, būtų nustačiusi, kad nėra kitų asmenų, galinčių teikti viešą paslaugą, arba tokią paslaugą teikiantys kitoms asmenims nebūtų užtikrinamas šios viešosios paslaugos nuolatinis teikimas, gera kokybė, prieinamumas. Nagrinėjamu atveju atsakovė Kauno miesto savivaldybė neįrodė, kad ji, atlikusi viešą paslaugą teikiančių įmonių atranką, būtų nustačiusi, jog Kauno mieste nėra kitų asmenų, galinčių teikti viešą želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugą už konkurencingą kainą, todėl darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju Kauno miesto savivaldybė neįrodė, jog turėjo teisę, remdamasi VPĮ 10 straipsnio 5 dalimi, diskriminuoti Kauno miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros tvarkymo rinkoje veikiančius ūkio subjektus ar jų grupes.
17. Remdamasi išdėstytais argumentais, teisėjų kolegija tenkino apeliacinį skundą ir panaikino Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T-318 bei pripažino negaliojančią ginčo vidaus sandorį, kaip pažeidžiančią Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas, VPĮ 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus VPĮ principus ([CK 1.80 straipsnio](#) 1 dalis, 1.81 straipsnio 1 dalis).

III. Kasacinių skundų teisiniai argumentai ir atsiliepimo į juos teisiniai argumentai

18. Kasacinių skundų atsakovės Kauno miesto savivaldybė ir Kauno miesto savivaldybės administracija prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 11 d. sprendimą ir palikti galioti Kauno apygardos teismo 2017 m. liepos 19 d. sprendimą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 18.1. Apelacinės instancijos teismas netinkamai taikė VPĮ 10 straipsnio 5 dalies nuostatą dėl vidaus sandorio sudarymo, nes nesilaikė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje suformuluotų teisės taikymo ir aiškinimo taisyklių dėl vidaus sandorio teisėtumo kriterijų. Tokiu būdu šis teismas pažeidė VPĮ 10 straipsnio 5 dalį. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo byloje suformuluotos teisės taikymo ir aiškinimo taisyklės yra aktualios bei taikytinos sprendžiant dėl ginčo vidaus sandorio atitikties imperatyviosioms teisės normoms. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas byloje, atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) sprendime

pateiktus išaiškinimus bei suformulavęs teisės taikymo ir aiškinimo taisykles dėl vidaus sandorio teisėtumo kriterijų, nusprendė, kad vidaus sandoris, sudarytas tarp UAB „Kauno švara“ ir Kauno miesto savivaldybės administracijos nepažeidžia imperatyviųjų įstatymo nuostatų, nes jo sudarymo metu konkrečiose ir aiškiose pozityviosios viešųjų pirkimų teisės normose nebuvo įtvirtinta papildomų tokių sutarčių sudarymo privalomų sąlygų lyginant su *Teckal* kriterijais. Šioje byloje apeliacinės instancijos teismas, nukrypdamas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje suformuotos praktikos, padarė esminius materialiosios teisės pažeidimus ginčo vidaus sandorio teisėtumą vertindamas ne tik pagal VPĮ 10 straipsnio 5 dalyje konkrečiai įtvirtintas vidaus sandorių sudarymo sąlygas, bet ir pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje bei VPĮ 3 straipsnyje įtvirtintus viešųjų pirkimų principus. Atitinkamai apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai ginčo vidaus sandorį laikė pažeidžiančiu šias normas.

- 18.2. Skundžiamo sprendimo motyvai, kuriais ginčo vidaus sandorio neteisėtumas yra konstatuotas dėl kitų rinkoje veikiančių subjektų diskriminavimo bei sąžiningos konkurencijos ribojimo, suponuoja, kad apeliacinės instancijos teismas ginčo vidaus sandorio neteisėtumą siejo su ieškovės subjektyviu teisų pažeidimu. Savivaldybės įsitikinimu, apeliacinės instancijos teismas netinkamai įvertino byloje esančius įrodymus, nes nors ieškovė byloje savo teisų pažeidimą kildino iš 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutarties, tačiau neteikė į bylą jokių įrodymų, kurie įrodytų tokį ieškovės deklaruojamą teisų pažeidimą. Taip apeliacinės instancijos teismas pažeidė įrodymų vertinimo taisykles, o tai lėmė neteisėto skundžiamo sprendimo priėmimą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis gali ir turėtų būti laikoma žemesnės instancijos teismams (taigi ir šią bylą nagrinėjančiam teismui) privalomu precedentu tiek, kiek joje atskleistas teisės nuostatų (normų, principų) turinys bei teisės nuostatų taikymo samprata, tačiau tik ta apimtimi, kiek atitinkamu nuostatų taikymo (aiškinimo) klausimu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo byloje ir šioje byloje nustatytos faktinės aplinkybės yra iš esmės tapачios.
19. Kasaciniu skundu atsakovė UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 11 d. sprendimą ir palikti galioti Kauno apygardos teismo 2017 m. liepos 19 d. sprendimą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 19.1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė VPĮ 10 straipsnio 5 dalį ir nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos šios nuostatos taikymo ir aiškinimo praktikos. Apeliacinės instancijos teismas skundžiamą sprendimą priėmė ginčo vidaus sandorio sudarymui taikydamas VPĮ 10 straipsnio 5 dalyje nenustatytus reikalavimus, t. y. papildomai taikydamas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus, nors Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-494-469/2019](#) buvo aiškiai suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika, kad jokie papildomi reikalavimai, įskaitant ir Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus, kurie tiesiogiai, aiškiai ir nedviprasmiškai nėra nurodyti VPĮ, vidaus sandorio sudarymui negali būti taikomi.
- 19.2. Skundžiamas sprendimas paneigia Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-494-469/2019](#) įtvirtintą teisės taikymo ir aiškinimo praktiką, kad vidaus sandorio sudarymas turi atitikti būtent VPĮ nustatytus aiškius, tikslus ir nedviprasmiškus reikalavimus ir perkančioji organizacija, grįsdama vidaus sandorio teisėtumą, turi pagrįsti atitiktį būtent šioms reikalavimams, o ne įrodyti, kad vidaus sandoris nepažeidžia kiekvieno rinkoje egzistuojančio potencialaus analogiško pirkimo objekto tiekėjo galimo intereso dėl pirkimo objekto tiekimo, ką iš esmės aiškino anksčiau susiformavusi administracinių teismų praktika. Tačiau ta ankstesnė administracinių teismų praktika yra pakeista – šiuo metu Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje jau taip pat įtvirtinta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmiau nurodytoje nutartyje suformuota vidaus sandorio sudarymo reikalavimų taikymo ir aiškinimo praktika.
2. Atsiliepimu į atsakovės kasacinį skundą ieškovė prašo atmesti kasacinius skundus ir apeliacinės instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Atsiliepimas į kasacinius skundus grindžiamas šiais argumentais:
- 20.1. Vidaus sandoris, jo sudarymas ir padariniai taip pat yra konkurencijos teisės reglamentavimo objektas ir dalykas, kadangi vidaus sandoris gali riboti konkurenciją dėl to, jog vietos savivaldos institucija, būdama perkančioji organizacija, sudarydama vidaus sandorį su savo kontroliuojama įmone, sukuria išskirtines sąlygas vienam laisvoje rinkoje veikiančiam subjektui, kurį pati kontroliuoja.
- 20.2. Ginčo santykius reglamentuojančios teisės normos, įtvirtintos Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje ir VPĮ 10 straipsnio 5 dalyje, bylose, susijusiose su vidaus sandoriais, buvo taikomos ir aiškinamos Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (2015 m. kovo 5 d. nutarimas), taip pat Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje (2011 m. kovo 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-822-2563/2011; 2012 m. gegužės 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-1484/2012; 2015 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje [Nr. A-1581-502/2015](#); 2015 m. rugsėjo 30 d. nutartis administracinėje byloje [Nr. A-923-858/2015](#); 2016 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje [Nr. A-347-552/2016](#)).
- 20.3. Pirmiau nurodytoje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje suformuluotos aiškos Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto pažeidimo sąlygos. Pažeidimas konstatuojamas tada, kai nustatoma šių trijų aplinkybių visuma: 1) valstybės ar savivaldybės institucijos sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes; 2) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams; 3) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra nulemtos Lietuvos Respublikos įstatymų vykdymo.
- 20.4. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartimi išnagrinėtos civilinės bylos [Nr. e3K-3-494-469/2019](#) ir nagrinėjamos civilinės bylos faktinės aplinkybės, kurios buvo suformuluotų teisės aiškinimo ir taikymo taisyklių *ratio decidendi* (sprendimo pagrindas), iš esmės sutampa. Taigi minėta kasacinio teismo nutartis laikytina teismo precedentu. Todėl nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas pagrįstai juo vadovavosi.
- 20.5. Kauno miesto savivaldybė pažeidė VPĮ 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus pagrindinius pirkimo principus: lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo, o tai yra nesuderinama su VPĮ paskirtimi ir viešųjų pirkimų turiniu bei esme. Šis pažeidimas lėmė Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimo Nr. T-318 panaikinimą bei ginčo vidaus sandorio negaliojimą.
- 20.6. Ginčo vidaus sandoris dėl tokių pat paslaugų teikimo Kauno mieste tiesiogiai pažeidžia ieškovės interesus, nes iš ieškovės atimama dalis paslaugų – jai neteikiami užsakymai prižiūrėti želdynus, šie užsakymai perduodami kitam juridiniam asmeniui, su kuriuo sudarytas sandoris pažeidžiant imperatyvius įstatymų reikalavimus. Tai reiškia, kad ta apimtimi, kuria paslaugos neužsakomos iš ieškovės ir perduodamos atsakovei UAB „Kauno gatvių apšvietimas“, ieškovė patiria nuostolius, kurie lygūs jos negautoms pajamoms.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

3. Konstitucinis Teismas 2007 m. spalio 24 d. nutarime įtvirtino vertikalaus precedento sampratą, kuri reiškia, kad žemesnės instancijos bendrosios kompetencijos teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra saistomi aukštesnės instancijos bendrosios kompetencijos teismų sprendimų – precedentų tų kategorijų bylose. Teismams sprendžiant bylas precedento galią turi tik tokie ankstesni teismų sprendimai, kurie buvo sukurti analogiškose bylose, t. y. precedentas taikomas tik tose bylose, kurių faktinės aplinkybės yra tapačios arba labai panašios į tos bylos, kurioje buvo sukurtas precedentas, faktinės aplinkybės ir kurioms turi būti taikoma ta pati teisė, kaip toje byloje, kurioje buvo sukurtas precedentas. Šiuo metu galiojančios redakcijos Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje vertikalus precedentas, kurio samprata atitinka minėtą konstitucinę jurisprudenciją, priskiriamas prie bylos nagrinėjimo teisės šaltinių.
4. Taikytinai teisei esant tapačiai, o bylų faktinėms aplinkybėms esant iš esmės tapačioms (tos pačios pagrindinio ginčo šalys – perkančioji organizacija ir viešojo pirkimo sutarties kontrahentė – ieškovė, panašiu metu galiojant tam pačiam teisiniam reguliavimui sudaryti ginčijami vidaus sandoriai, šiuos ieškovė ginčija tais pačiais pagrindais; bylų skirtumai, nedarantys poveikio pirmos bylos precedentškumui antros bylos atžvilgiu, – kita kontroliuojamoji savivaldybės įmonė ir kiek kitas paslaugų objektas), apeliacinės instancijos teismas, nagrinėdamas šią bylą apeliacine tvarka, privalėjo vadovautis pirmiau nurodyta kasacinio teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e3K-3-494-469/2019](#). Dėl pastarosios nutarties precedentinės reikšmės nagrinėjamam ginčui bylos šalys sutaria. Precedentinę šios nutarties reikšmę pripažino ir pats apeliacinės instancijos teismas kasacine tvarka prašomame peržiūrėti sprendime.
5. Pastarojoje kasacinėje byloje, kuri, kaip nurodyta pirmiau, turi precedentinę reikšmę nagrinėjamai bylai, buvo sprendžiama dėl vidaus sandorio sudarymo teisėtumo, atsižvelgiant į du jo aspektus: *pirmą*, ar perkančioji organizacija apskritai, nepažeisdama imperatyviųjų teisės aktų nuostatų, galėjo sudaryti ginčijamą sutartį su savo kontroliuojama bendrove (niekinio sandorio pagrindas; [CK 1.78 straipsnio](#) 1 dalis); *antrą*, ar vidaus sandoris galėjo būti sudarytas, atsižvelgiant į tai, kad jo sudarymo metu buvo sudaryta ir galiojo viešojo paslaugų pirkimo sutartis su ieškove dėl iš esmės analogiško pirkimo objekto (nuginčijamo sandorio pagrindas; [CK 1.78 straipsnio](#) 2 dalis). Nagrinėjamoje byloje šalių ginčas dėl vidaus sandorio teisėtumo sprendžiamas atsižvelgiant į tuos pačius aspektus, todėl teisėjų kolegija, neišsprendusi už kasacinių skundų ribų, patikrina, ar apeliacinės instancijos teismas byloje tinkamai taikė teisės aiškinimo taisykles, suformuluotas pirmiau nurodytoje kasacinio teismo precedentinėje nutartyje.

Dėl vidaus sandorio atitikties imperatyviosioms teisės normoms

6. Nagrinėjamu atveju ieškovė ginčo vidaus sandorį kvestionuoja dėl jo neatitikties imperatyviosioms teisės normoms (niekinio sandorio pagrindas; [CK 1.78 straipsnio](#) 1 dalis). Nors ieškovė Lietuvos apeliaciniame teisme ir teigė, kad nebuvo pateisinamų sąlygų sudaryti ginčo vidaus sandorį, atitinkantį VPĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, apeliacinės instancijos teismas tam nepritarė ir nurodė, jog teorinė galimybė sudaryti ginčo vidaus sandorį remiantis šia dalimi egzistavo. Ši išvada kasaciniame teisme neginčijama, todėl teisėjų kolegija dėl jos plačiau nepasisako.
7. Tačiau, pritardamas ieškovei, apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad, be VPĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatytų kriterijų, papildoma sąlyga užtikrinti ginčo vidaus sandorio teisėtumą yra Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimų laikymasis. Būtent šią išvadą ginčija atsakovės, nurodydamos, kad ji prieštarauja kasacinio teismo nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-494-469/2019](#) suformuluotai taisyklei.
8. Konkurencijos įstatymo (2012 m. kovo 22 d. įstatymo Nr. XI-1937 redakcija) 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.
9. Aptariamos 2019 m. gruodžio 17 d. nutarties 68 punkte kasacinis teismas konstatavo, kad Lietuvoje tiekėjų parinkimas ir sutarčių su jais sudarymas reguliuojamas VPĮ; VPĮ pripažįstamas *ex specialis* (specialusis įstatymas) tiek [CK](#), tiek kitų teisės aktų atžvilgiu; VPĮ, kaip specialiojo įstatymo, aiškinimą ir taikymą lemia šio įstatymo tikslai ir juo reguliuojamų santykių pobūdis; teismai, nagrinėdami tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų ginčus, *ex officio* (pagal pareigas) sprendžia dėl VPĮ taikymo; kitų teisės aktų nuostatos turi būti taikomos *subsidiariai* VPĮ atžvilgiu, t. y. pirmiausia reikia taikyti galiojančias VPĮ nuostatas, o visos kitos teisės normos taikytinos tais atvejais, kai VPĮ nereguliuoja tam tikro klausimo arba VPĮ normose įtvirtintos blanketinės nuostatos; kita vertus, toks VPĮ ir kitų teisės aktų santykis neeliminuoja imperatyviųjų reikalavimų, įtvirtintų ne VPĮ, taikymo; VPĮ nuostatų negalima aiškinti ir taikyti taip, kad būtų nukrypta nuo kitų teisės aktų nuostatų, o šių taikymas negali būti laikomas prieštaraujančiu VPĮ nuostatų taikymui, nebent VPĮ *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) būtų įtvirtintas priešingas reguliavimas.
10. Viena iš aktualių šiai bylai teisės aiškinimo taisyklių, kurią, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo 2019 m. spalio 3 d. prejudiciniame sprendime byloje *Irgita*, C-285/18, pateiktą Europos Sąjungos teisės aiškinimą, VPĮ ir kitų teisės normų turinį suformulavo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2019 m. gruodžio 17 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-494-469/2019](#), yra tai, kad visi materialieji ir procedūriniai įstatymo leidėjo siekiami taikyti vidaus sandorių sudarymo reikalavimai, nepriklausomai nuo to, ar jie nustatyti vykdant iš Europos Sąjungos teisės kylančias pareigas, ar naudojantis vidaus teisinio reguliavimo teise, turi būti aiškiai, tiksliai, nedviprasmiškai ir suprantamai įtvirtinti viename teisės akte – VPĮ (pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties 76.2 punktas).
11. Remdamasis tuo, kasacinis teismas nurodytoje nutartyje nusprendė, kad vidaus sandoriams, be tiesiogiai VPĮ nurodytų, nėra taikytini kiti papildomi imperatyviųjų normų reikalavimai, analogiški Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatų turiniui (pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties 80 punktas).
12. Atsižvelgdama į šios nutarties 27–29 punktus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, vertindamas ginčo vidaus sandorio atitiktį kitiems negu VPĮ nurodytiems reikalavimams ir dėl to pripažinęs ginčo vidaus sandorį prieštaraujančiu imperatyviosioms įstatymo normoms ([CK 1.80 straipsnio](#) 1 dalis, 1.81 straipsnio 1 dalis), nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos (Lietuvos Respublikos civilinio proceso (toliau – ir [CPK](#)) 346 straipsnio 2 dalies 2 punktas).

Dėl ieškovės subjektinių teisių pažeidimo kaip pagrindo nuginčyti vidaus sandorį

13. Ieškovė ginčo vidaus sandorį kvestionavo ne tik neatitiktini imperatyviosioms įstatymo normoms, bet ir tuo, kad, dėl analogiškų paslaugų pirkimo 2016 m. sudarius ginčo vidaus sandorį, buvo pažeistos ieškovės subjektinės teisės, kaip antai ieškovė negaudavo paslaugų užsakymų, priklaususių jai pagal jos ir atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos 2014 m. sudarytą Miesto želdinių, miškų, miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų pirkimo sutartį Nr. SR-0406 (nuginčijamo sandorio pagrindas; [CK 1.78 straipsnio](#) 2 dalis).
14. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad atsakovių sudarytas sandoris nepažeidė imperatyviųjų teisės normų, sprendžiant, ar nebuvo pažeistos ieškovės subjektinės teisės, kylančios iš anksčiau sudarytos viešojo pirkimo sutarties. Ieškovės subjektinių teisių užtikrinimas, kaip galimas vidaus sandorio teisėtumo vertinimo pagrindas, aiškinamas ir taikytinas skaidrumo principo pažeidimo ir neteisėto vienašalio viešojo pirkimo sutarties pakeitimo kontekste (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-39-378/2020](#) 98 punktą ir

jame nurodytą Teisingumo Teismo praktiką).

15. Apeliacinės instancijos teismas sprendimo 46 punkte dėl ieškovės subjektinių teisių pažeidimo konstatavo, kad byloje nėra ginčo dėl to, jog miesto želdinių, miškų ir miško parkų priežiūros ir tvarkymo paslaugų kiekiai, kuriuos Kauno miesto savivaldybės administracija užsakinėjo iš ieškovės ginčo vidaus sandorio sudarymo metu, nepasiekė maksimalių, sutartyje įtvirtintų kiekių. Teismas konstatavo, kad paneigęs aplinkybę, jog ginčo vidaus sandoris buvo sudarytas dėl žymiai padidėjusio paslaugų poreikio, nekylo abejonų, kad Kauno miesto savivaldybės administracija sudarė sutartį su savo kontroliuojama įmone tam nesant objektyvaus poreikio. Tokiu būdu Kauno miesto savivaldybės administracija suteikė privilegijas savo kontroliuojamai bendrovei, dėl to galėjo atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje (Kauno miesto želdinių ir želdynų tvarkymo rinkoje) konkuruojantiems ūkio subjektams.
16. Teismų praktikoje nuosekliai pabrėžiama teismo pareigos išsamiai ištirti ir įvertinti įrodymus ir jų pagrindu nustatyti, kokios ginčo sprendimui reikšingos aplinkybės egzistuoja, svarba. Bylą nagrinėjančio teismo funkcija – tirti ir vertinti šalių pateiktus įrodymus, padaryti išvadą apie įrodinėjimo dalyką sudarančių faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą. Tam, kad ši funkcija būtų tinkamai įvykdyta, turi būti išsamiai ir visapusiškai išnagrinėti šalių pateikti argumentai, o dėl jų padarytos išvados turi būti motyvuotos (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 4 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-220-248/2017](#) 39 punktą; kt.).
17. Vertindamas įrodymus, teismas turi įsitikinti, ar pakanka įrodymų reikšmingoms bylos aplinkybėms nustatyti, ar tinkamai šalims buvo paskirstyta įrodinėjimo našta, ar įrodymai turi ryšį su įrodinėjimo dalyku, ar jie leistini, patikimi, ar nebuvo pateikta suklastotų įrodymų, ar nepaneigtos pagal įstatymus nustatytos prezumpcijos, ar yra prejudicinių faktų; taip pat reikia įvertinti kiekvieną įrodymą ir įrodymų visetą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 12 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-215-915/2017](#) 27 punktą).
18. Remdamasi pristatyta jurisprudencija, teisėjų kolegija pritaria atsakovių kasaciniuose skunduose pateiktiems argumentams, kad apeliacinės instancijos teismas iš esmės netyrė visų galimų ieškovės teisių pažeidimui reikšmingų įrodymų, savo išvados nesusiejo su kuriais nors iš bylą pateiktai ir (ar) pirmosios instancijos teismo ištirtais įrodymais, be to, ieškovė subjektinių teisių pažeidimą kildino ne tiek iš 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutarties vykdymo, kiek iš galimo vienuodų konkurencijos sąlygų atitinkamoje rinkoje iškraipymo. Dėl pastarosios išvados dalie s teisėjų kolegija, nekartodama pirmiau nurodytų argumentų dėl Konkurencijos įstatymo reikalavimų netaikymo, atskirai pažymi, kad kiekvieno rinkoje veikiančio ūkio subjekto, galinčio ir sugebančio suteikti analogiškas paslaugas, galimo intereso teikti tokį pat pirkimo objektą pažeidimas negali būti lyginamas ar siejamas su galimu pažeidimu, kildinamu iš konkrečiai šalių sudarytos ir vykdomos viešojo paslaugų pirkimo sutarties.
19. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad šios nutarties 33 punkte nurodyta apeliacinio teismo padaryta išvada, esą nėra ginčo, jog užsakymų maksimalūs kiekiai nebuvo pasiekti, ne tik nepagrįsta atliktų įrodymų tyrimu, bet ir akivaizdžiai prieštarauja šalių paaiškinimams, nes dar bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme atsakovės Kauno miesto savivaldybė ir Kauno miesto savivaldybės administracija buvo nurodžiusios, kad <...> visi maksimalūs labiausiai naudojamų paslaugų kiekiai pagal 2014-03-18 paslaugų teikimo sutartį buvo išnaudoti <...>.
20. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, pažeisdamas materialiosios teisės – VPI ir CK – normas dėl vidaus sandorių sudarymo ir viešųjų pirkimų principų bei nugrinčijamo sandorio pripažinimo negaliojančiu, iš esmės netyrė ir nevertino byloje surinktų įrodymų dėl 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutarties vykdymo, t. y. ar iš tiesų perkančioji organizacija sudarė ir vykdė ginčo vidaus sandorį nepasiekusi su ieškove sudarytoje sutartyje įtvirtintų paslaugų apimčių.

Dėl bylos procesinės baigties

21. Apibendrinama nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad bylą nagrinėjęs apeliacinės instancijos teismas, nukrypdamas nuo kasacinio teismo praktikos, netinkamai taikė materialiosios teisės normas, todėl jo procesinis sprendimas kvalifikuotinas kaip neteisėtas ir naikintinas. Atsižvelgdama į tai, kad apeliacinės instancijos teismas, padaręs neteisėtas išvadas dėl ginčo vidaus sandorio atitikties imperatyviosioms teisės normoms, iš esmės nenagrinėjo ieškovės argumentų dėl jos teisių, įgytų pagal 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutartį, pažeidimo, o šio trūkumo dėl šios ginčo dalies faktologinio pobūdžio neįmanoma ištaisyti kasaciniame teisme, teisėjų kolegija grąžina bylą pakartotinai nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.
22. Apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgdamas į šioje nutartyje kasacinio teismo pateiktus argumentus, pakartotinai bylą turėtų nagrinėti tik dėl ginčo vidaus sandorio teisėtumo ieškovės subjektinių teisių užtikrinimo aspektu (nuginčijimo sandorio pagrindas), nes dėl šio sandorio teisėtumo imperatyviųjų teisės normų atžvilgiu galutinai pasisakyta kasacinio teismo. Kasacinio teismo praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos, kad teismo procesinis sprendimas – vientisas teisės aktas, jį vykdant privalu įvykdyti ne tik rezoliucinėje jo dalyje nurodytą sprendimą, bet ir laikytis motyvuojamojoje dalyje išdėstytų išaiškinimų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. kovo 19 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-67-248/2020](#) 66 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
23. Šiuo tikslu apeliacinės instancijos teismas, pakartotinai nagrinėdamas šalių ginčą, turėtų nustatyti, *pirma*, 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutarties turinį ir jos šalių teises ir pareigas, be kita ko, ar ir dėl kokių paslaugų užsakymo kiekių (apimčių) susitarė kontrahentės; *antra*, jei pirkimo objektas buvo apibrėžtas pagal tam tikrą didžiausią kiekį (t. y. perkančioji organizacija iš tiekėjos įsipareigojo įsigyti ne daugiau kaip atitinkamo kiekio paslaugų), ar ginčo vidaus sandorio sudarymo metu iš ieškovės buvo užsakytas visas iš anksto suderėtas paslaugų kiekis; *trečia*, jei didžiausi leistini (jei teismas juos kaip tokius kvalifikuotų) paslaugų užsakymo iš ieškovės kiekiai nebuvo viršyti, ar tai padaryta dėl to, kad buvo sudarytas ginčo vidaus sandoris, t. y. ar šių sandorių objektai iš esmės sutampa, be to, dėl kokios tapačių paslaugų apimties sudarytas ir (ar) vykdytas ginčo vidaus sandoris; *ketvirta*, jei paslaugų užsakymų iš ieškovės apimtis, įtvirtinta 2014 m. viešojo paslaugų pirkimo sutartyje, buvo nežymiai mažesnė, nei sutarė šios sutarties kontrahentės, o galimai tapačių paslaugų pagal ginčo vidaus sandorį kiekis smarkiai viršijo užsakymų iš ieškovės apimčių trūkumą, ar tokia situacija iš esmės pažeidė ieškovės subjektines teises.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

24. Ieškovė pateikė įrodymus, kad kasaciniame teisme patyrė 1815 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Atsakovė UAB „Kauno gatvių apšvietimas“ pateikė įrodymus, kad patyrė šias bylinėjimosi išlaidas: 61,50 Eur sumokėto žyminio mokesčio už kasacinį skundą ir 3049,20 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti; atsakovės Kauno miesto savivaldybė ir Kauno miesto savivaldybės administracija bendrai – 150 Eur sumokėto žyminio mokesčio ir 6654,59 Eur išlaidų advokato pagalbai apmokėti. Kasacinis teismas patyrė 2,44 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 14 d. pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu).
25. Kasaciniam teismui nutarus perduoti bylą nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui, šalių turėtų bylinėjimosi išlaidų kasaciniame teisme atlyginimo klausimas paliktinas spręsti šiam teismui kartu su kitų bylinėjimosi išlaidų paskirstymu ([CPK](#) 93, 96 straipsniai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso

359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 3 dalimi ir 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 11 d. sprendimą ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai   Gražina Davidonienė

Birutė Janavičiūtė

Gediminas Sagatys